

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

judecători –Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Țițivadze Eduard, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, în cauza penală în privința lui

Țițivadze Eduard Nicolai, născut la 25 ianuarie 1972, originar și domiciliat în mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni nr. 6/2, ap. 42.

Termenul de examinare al cauzei:

1. 20.12.2014 – 09.03.2015 (prima instanță);

2. 22.05.2015 – 24.06.2015 (instanța de apel);

3. 09.11.2015 – 08.12.2015 (instanța de recurs)

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 09 martie 2015, cauza penală de învinuire a lui **Țițivadze Eduard Nicolai** în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, a fost încetată, cu liberarea acestuia de răspundere penală și tragerea lui la răspundere contravențională în baza art. 55 Cod penal, fiindu-i stabilită o amendă în mărime de 150 (una sută cincizeci) unități convenționale, adică 3000 (trei mii) lei. **Cauza a fost examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.**

2. Potrivit sentinței s-a constatat că **Țițivadze Eduard Nicolai** activând în calitate de administrator al SC „Esprim-Impex” SRL, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat la 14 iunie 2007, cod fiscal 1007600037132, cu sediul în mun. Chișinău, str. Cuza Vodă, 15/4, ap. 100, înregistrată ca subiect al impunerii cu TVA la 01 august 2007 și anulată ca subiect al impunerii cu TVA la 19 iulie 2011, radiată din Registrul de Stat al persoanelor juridice la 14 martie 2014, fiind investit cu atribuții în vederea exercitării funcțiilor administrative și de dispoziție și organizatorico-economice în cadrul unei organizații comerciale, responsabil, potrivit art. 7 și 13 a Legii contabilității, nr. 113 - XVI din 27 aprilie 2007, de asigurarea controlului asupra operațiunilor economice efectuate și înregistrarea lor în documentele justificative, de organizarea și asigurarea ținerii contabilității, de întocmirea și prezentarea oportună, completă și corectă a documentelor primare, a registrelor contabile conform regulilor stabilite, de asigurarea întocmirii și prezentării rapoartelor financiare și dărilor de seamă fiscale, precum și

responsabil de respectarea legislației fiscale, calcularea și achitarea impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii, urmărind scopul de eschivare de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național prin includerea în documentele contabile și fiscale ale întreprinderii a unor date vădit denaturate, precum și tăinuind obiectul impozabil, s-a eschivat de la achitarea la bugetul public național a taxei pe valoarea adăugată pentru perioada fiscală L/07/2011 în sumă totală de 65656 lei.

Astfel, potrivit Actului de control fiscal nr. 3-496260 din 10 februarie 2012, fiind efectuat controlul fiscal prin verificare tematică privind corectitudinea calculării și plenitudinea achitării TVA de către SC „Esprim-Impex” SRL, s-a stabilit, că în perioada fiscală L/07/2011, contrar prevederilor art. art. 8, 101, 102, 114, 115 din Codul fiscal, **Țițivadze Eduard Nicolai**, în calitate de administrator al acesteia din urmă, a tăinuit obiectul impozabil prin neonorarea obligațiunii de a prezenta declarațiile privind TVA și documentele de evidență contabilă la control, deși la momentul anulării SC „Esprim-Impex” SRL ca subiect al impunerii cu TVA la balanța ei erau înregistrate mărfuri în sumă totală de 336958 lei, de la care a fost trecută în cont TVA, însă la momentul controlului stocul de mărfuri lipsea, dânsul n-a calculat TVA de la acest stoc în această perioadă, fapt care a dus la diminuarea TVA aferente bugetului de stat în sumă totală de 65 656 lei, ceea ce constituie proporții mari.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 2000 (două mii) unități convenționale, adică 40 000 (patruzeci mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare a persoanelor juridice pe un termen de 2 (doi) ani.

În motivarea cerințelor sale acuzatorul de stat a indicat că instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 Cod penal, deoarece liberarea de răspundere penală a inculpatului pentru comiterea unei infracțiuni economice, care deținea calitatea de administrator al unei persoane juridice, nu a avut ca efect atingerea scopului principal al pedepsei penale și anume de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât de către inculpat, cât și de către alte persoane.

La fel, s-a invocat omisiunea instanței de fond de a indica circumstanțele care ar constata cu certitudine că corectarea inculpatului era posibilă fără tragerea la răspundere penală, aceasta limitându-se doar la enumerarea circumstanțelor pe care le-a considerat atenuante în acțiunile inculpatului, constatând posibilitatea liberării lui de răspundere penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, care a fost pronunțată integral la 15 iulie 2015, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul a fost condamnat în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 1500 (una mie cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie 30 000 (treizeci mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare a persoanelor juridice pe un termen de 2 (doi) ani.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că instanța de fond corect a ajuns la concluzia despre vinovăția inculpatului în fapta incriminată, verificând complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, acordând o apreciere legală probelor administrate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Referitor la pedeapsă s-a indicat că instanța de fond nu a acordat deplină

eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61 și 75 Cod penal.

Astfel, s-a menționat că instituția liberării de răspundere penală cu tragere la răspundere contravențională **poate** fi aplicată în anumite condiții:

- persoana a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă;
- a recunoscut vina;
- a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune;
- s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Totodată, aplicarea acestei instituții nu este obligatorie în cazul prezenței condițiilor sus expuse, cu atât mai mult că în speța dată nu a fost restituit prejudiciul cauzat prin infracțiune. Pentru motivul dat, instanța de apel a constatat netemeinicia soluției instanței de fond considerînd necesară stabilirea unei pedepse penale principale sub formă de amendă.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, care a fost depus la 13 august 2015 (prin poștă) și care, invocînd temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale inculpatul invocă următoarele:

- instanța de apel neîntemeiat a constatat lipsa restituirii prejudiciului cauzat prin infracțiune de către ultimul, odată ce această circumstanță nici nu a fost invocată de către procuror în apel și nici în învinuire, inculpatul considerînd astfel că instanța de apel s-a expus și asupra motivelor care nu au fost invocate în apel

6.1. Pe cauză este depusă referință de către procuror, care se pronunță pentru inadmisibilitatea recursului declarat, deoarece motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței unei erori de drept, prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală. Pedeapsa stabilită este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute de art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora, prescrise în art. 78 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală.

7. Judecînd recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs, admite recursul, casează parțial hotărîrea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre dacă nu se agravează situația inculpatului.

La fel, potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

7.1. Astfel, cu referire la argumentele inculpatului, Colegiul penal lărgit atestă că el este de acord cu circumstanțele de fapt stabilite, însă, critică hotărîrea instanței de apel sub aspectul individualizării greșite a pedepsei stabilite.

Însă, argumentele recurentului, privind expunerea instanței de apel asupra motivelor care nu au fost invocate de apelant (constatarea nerestituirii prejudiciului cauzat prin infracțiune) Colegiul lărgit le apreciază critic, odată ce ultima și-a motivat soluția privind inoportunitatea aplicării prevederilor art. 55 Cod penal, anume în baza criticii formulate de procuror asupra acestei soluții și în acest sens decizia instanței corespunde prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, concluzie, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu o consideră necesară.

Anume în acest aspect, Colegiul penal ajunge la concluzia că nu persistă erori de drept, care ar determina necesitatea casării deciziei recurate, deoarece pedeapsa principală stabilită inculpatului este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de apel just a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, luând în considerație caracterul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, care la momentul comiterii ei de către inculpat era ușoară, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele atenuante ale cauzei, fiind respectate în integritate dispozițiile art. art. 61, 75, 76 Cod penal.

7.2. În altă ordine de idei, fără a prejudicia conținutul concluziilor sus expuse, Colegiul penal lărgit atestă temeieri de casare a deciziei atacate în latura stabilirii pedepsei complementare inculpatului din următoarele motive.

Potrivit prevederilor art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Potrivit art. 10 alin. (2) Cod penal, legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Astfel, se constată că inculpatul a comis fapta infracțională în perioada fiscală L/07/2011, iar la acel moment redacția sancțiunii de la art. 244 alin. (1) Cod penal, prevedea următoarele: *„se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate”*, spre deosebire de redacția aceleiași sancțiuni de la data judecării cauzei în instanța de apel, care prevedea după cum urmează: *„se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate”*.

În acest context, Colegiul penal lărgit indică asupra prezenței unei erori în decizia instanței de apel, în latura stabilirii pedepsei complementare inculpatului, care este persoană fizică și anume, în sensul stabilirii pedepsei privării de dreptul de a ocupa funcții de administrare a persoanelor juridice pe un termen de 2 (doi) ani, odată ce această pedeapsă nu era prevăzută în sancțiunea art. 244 alin. (1) Cod penal, pentru persoanele fizice la data comiterii faptei.

Eroarea comisă urmează a fi corectată de către instanța de recurs, prin adoptarea soluției prevăzute de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală – casarea hotărîrii contestate în latura stabilirii pedepsei inculpatului prin excluderea pedepsei complementare de privare de dreptul de a ocupa funcții de administrare a persoanelor juridice pe un termen de 2 (doi) ani.

8. În conformitate cu prevederile art. art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 2 lit. c), alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Țițivadze Eduard, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, în latura stabilirii pedepsei, în cauza penală în privința lui **Țițivadze Eduard Nicolai**, rejudecă

cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

Țițivadze Eduard Nicolai se consideră condamnat în baza art. 244 alin. (1) Cod penal și i se stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1500 (una mie cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie 30 000 (treizeci mii) lei.

În rest, decizia se menține.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru